

**Η ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΣΗΜΕΡΑ
ΔΙΑΛΕΞΗ ΤΟΥ ΚΥΠΡΙΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΗ ΓΕΩΡΓΙΟΥ
ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΣΙΔΝΕΪ ΚΑΙ ΝΝΟ**

Η πρόοδος της Κύπρου εξαρτάται από τον καθένα μας

Άποψη κοινού που παραβρέθηκε στην ομιλία. Στο βήμα διακρίνεται ο Κύπριος Καθηγητής Γεώργιος Γεωργίου κατά την ομιλία του.

Μία εξαιρετική σε πληροφόριες διάλεξη μας επιφύλαξε την Κυριακή στην Κυπριακή Κοινότητα ο καθηγητής Γεώργιος Γεωργίου, ο οποίος μίλησε για την αρχαιολογία στην Κύπρο σήμερα. Ως γνωστόν, ο καθηγητής του Τμήματος Αρχαιοτήτων της Κυπριακής Δημοκρατίας, βρίσκεται στην Αυστραλία για σειρά διαλέξεων στο πλαίσιο των εκδηλώσεων της Υπαρτικής Αρμοστείας της Κύπρου στην Αυστραλία με την ευκαιρία της ανάληψης της προεδρίας του Συμβουλίου της ΕΕ από την Κύπρο. Η ομιλία του κ. Γεωργίου στην Κυπριακή Κοινότητα ήταν στα ελληνικά, συνοδευόταν από εικόνες κι εντυπωσίασε όσους την παρακολούθησαν.

Στο τέλος της ομιλητής τόνισε πως «η πρόοδος της Κύπρου εξαρτάται από τον καθένα μας» και χειροκροτήθηκε από τους παρισταμένους. «Είμαι σίγουρος ότι εμπλουτισθήκαμε όλοι με γνώσεις. Κρίμα, κρίμα που δεν έρχονται πιο συχνά αρχαιολόγοι από την Κύπρο, του ύψους του δρ Γεωργίου», τόνισε ο πρόεδρος της Κυπριακής Κοινότητας Σίδνεϊ και ΝΝΟ, Μιχάλης Χριστοδούλου, μετά την διάλεξη του κ. Γεωργίου. Ο πρόεδρος σημείωσε πως η επίσκεψη του καθηγητή είναι μία προσφορά της Κυπριακής Δημοκρατίας, μέσω της Υπαρτικής Αρμοστείας κι επιφυλάχθηκε να καλέσει στο μέλλον τον κ. Γεωργίου για μία σειρά διαλέξεων για την κυπριακή αρχαιολογία. «Εκτός από

αρχαιολόγος είναι κι ένας καλός ντρετέκτιβ της αρχαιολογίας και για πρώτη φορά κατάλαβα κάποια πράγματα που νόμιζα ότι γνώριζα. Μου έδειξε ότι μέσα από την αρχαιολογία μπορούμε να προωθήσουμε το Κυπριακό και θα το κάνω στο μέλλον. Σε ευχαριστώ», είπε ο κ. Χριστοδούλου στην αποφώνισή του.

Παραθέτουμε παρακάτω τα κυριότερα στοιχεία και σημεία της διάλεξης του κ. Γεωργίου.

ΠΕΡΙΟΔΟΙ

Αρχικά ο κ. Γεωργίου μας κατατόπισε για τις χρονολογίες της προϊστορικής Κύπρου με τη βοήθεια σχετικού πίνακα. Οι κυριότερες φάσεις στην πορεία του πολιτισμού στην Κύπρο ήταν η πρώιμη νεολιθική (8.500-7.000 π.Χ.), εποχή όπου εγκαταστάθηκαν οι πρώτοι άνθρωποι στο νησί, κι η πρώιμη (2.400-2.000 π.Χ.) και μέση (2.000-1.650 π.Χ.) εποχή του χαλκού, εποχές κατά τις οποίες η Κύπρος γνώρισε μεγάλη οικονομική άνθηση.

ΝΕΟΛΙΘΙΚΗ ΕΠΟΧΗ

Στη συνέχεια ο καθηγητής Γεωργίου μίλησε για τον οικισμό της Χοιροκίτιας (7.000-5.500π.Χ.), ο οποίος θεωρούνταν μέχρι πριν λίγες δεκαετίες ότι ήταν από τους πρώτους στους οποίους εγκαταστάθηκε οργανωμένα ανθρώπινος πληθυσμός στην Κύπρο. Ο κ. Γεωργίου παρατήρησε ότι ο οικισμός αυτός φιλοξένησε έναν πολιτισμό που βρισκόταν σε πλήρως ανεπτυγ-

μένη φάση, οπότε θα έπρεπε να είχε προηγηθεί κάποιος άλλος οικισμός ή πολιτισμός. Το ζήτημα λύθηκε από δύο ανασκαφές που έγιναν κατά την διάρκεια της δεκαετίας του '90, μία στην Παρεκκλησιά (κοντά στη Λεμεσό) και μία στην Κισσόνεργα (κοντά στην Πάφο), όπου ανακαλύφθηκε παλαιότερη φάση πολιτισμού, επίσης της πρώιμης νεολιθικής περιόδου. «Έτσι προστέθηκε στην ιστορία της Κύπρου μία ολόκληρη χιλιετία», παρατήρησε ο κ. Γεωργίου και πρόσθεσε πως «σήμερα μπορούμε να υπερηφανευόμαστε πως έχουμε ιστορία 10 χιλιάδων χρόνων».

«Αυτή είναι η επιτυχία της κυπριακής αρχαιολογίας σχετικά με τη νεολιθική εποχή», πρόσθεσε ο ομιλητής.

Στην Παρεκκλησιά η αρχαιολογική σκαπάνη έφερε στο φως έναν παλιότερο οικισμό, ενώ στην Κισσόνεργα βρέθηκαν προϊστορικά πηγάδια (8.000 π.Χ) βάθους μέχρι και δέκα μέτρων. Στην Παρεκκλησιά βρέθηκε επίσης ο πιο αρχαίος εξημερωμένος γάτος στην παγκόσμια αρχαιολογία, ο οποίος είχε θαφτεί μαζί με τον αφέντη του.

Στους οικισμούς αυτούς παρατηρείται για πρώτη φορά η μόνιμη εγκατάσταση ανθρώπων, οι οποίοι σταματούν να είναι νομάδες και τροφουσλλέκτες (όπως στην παλαιολιθική εποχή) και σχηματίζουν μόνιμες κατοικίες, εξημερώνουν τα ζώα και καλλιεργούν τη γη. Οι πρώτοι άποικοι, όσο και τα εργαλεία τους,

προέρχονταν από τις απέναντι ακτές, της Μέσης Ανατολής και της Ανατολίας, εξήγησε ο κ. Γεωργίου. Άλλωστε αυτοί οι λαοί είχαν επίσης γλυπτά με γάτους.

Την τελευταία πενταετία βρέθηκε σε δύο ακόμη θέσεις στην Κύπρο μία φάση της νεολιθικής εποχής που είναι ακόμη παλαιότερη της Παρεκκλησιάς και της Κισσόνεργας: στην Αγία Βαρβάρα (κοντά στη Λευκωσία) και στον Άγιο Τύκωνα (κοντά στην Παρεκκλησιά). Πρόκειται για τις πρώτες εγκαταστάσεις των αποίκων, στο ξεκίνημα της νεολιθικής εποχής (8.500 π.Χ.). Έτσι, διαπιστώνεται ότι στο ξεκίνημα της εποχής αυτής και της λεγόμενης «νεολιθικής επανάστασης», η Κύπρος αποικίσθηκε από κοινούς λαούς. Όμως στη συνέχεια τράβηξε τη δική της πορεία. «Αυτό είναι πάντα το χαρακτηριστικό της ιστορίας του τόπου μας. Πάντα επηρεάζεται από ότι γίνεται στον περίγυρό της, αλλά έχει και μία δική της αυτόνομη εξέλιξη. Κινούμαστε παράλληλα, όχι άσχετα, αλλά ούτε και στον ίδιο δρόμο. Παράλληλα», εξήγησε ο καθηγητής Γεωργίου.

Επίσης, στο Ακρωτήρι, στη θέση Αετοκρεμνός, βρέθηκαν σκελετοί πυγμαίων ιπποπόταμων κι ελεφάντων μαζί με ανθρώπινα εργαλεία της παλαιολιθικής εποχής. Αυτά είναι ευρήματα μετακινούμενων ανθρώπων ακόμη παλαιότερης εποχής (10.000 π.Χ.), που όμως δεν σχημάτισαν μόνιμους οικισμούς, όπως στη νεολιθική εποχή.

ΧΑΛΚΟΛΙΘΙΚΗ ΕΠΟΧΗ

Στη συνέχεια ο καθηγητής Γεωργίου αναφέρθηκε στον «αρχαιολόγο που θεμελίωσε την αρχαιολογία της προϊστορικής Κύπρου», τον Πορφύριο Δίκαιο, ο οποίος κατά την διάρκεια της δεκαετίας του '30 εκτός από τις ανασκαφές στην Χοιροκίτια, έκανε ανασκαφές και στην Ερήμη. Εκεί βρήκε την χαλκολιθική εποχή (3.900-2.400 π.Χ.), δηλαδή το τελευταίο κομμάτι της νεολιθικής εποχής, όπου εμφανίζονται μικρά αντικείμενα από χαλκό. Είναι η εποχή αμέσως πριν την πρώιμη εποχή του χαλκού (2.400-1050 π.Χ.). Ο Δίκαιος ξεχώρισε την εποχή αυτή ως ξεχωριστή περίοδο κι έκτοτε έγιναν πολλές ανασκαφές, με πιο σημαντικές αυτές στη δυτική πλευρά του νησιού, στη Σουσκιού, στη Λέμπα και στη Κισσόνεργα. Ο καθηγητής Γεωργίου εξήγησε πως την εποχή αυτή συνεχίστηκε η παράδοση των κυκλικών οικιών, γεγονός που απεικονίζεται σε πάλινο εύρημα στην Κισσόνεργα. Βρέθηκαν επίσης πολλά εδώλια, με πιο χαρακτηριστικό ομοίωμα γυναίκας κατά τη στιγμή της γέννας, καθιστής σε σκαμνί - όπως συνθηζόταν τα παλαιότερα χρόνια. Η γυναίκα αυτή φορά ένα κρεμαστό με μία γυναίκα που γεννά, που απεικονίζει δηλαδή την ίδια. Αυτά τα εδώλια ήταν φυλαχτά που φορούσαν οι γυναίκες όταν γεννούσαν κι ήταν μικρά. Χαρακτηριστικό είναι το εδώλιο που βρέθηκε στην επαρχία Πάφου κι υιοθετήθηκε από